

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN WEB 2.0 ARAÇLARINI KULLANMA YETKİNLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Araştırma Makalesi / Research Article

ÖZCAN, F. (2021). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin
Web 2.0 Araçlarını Kullanma Yetkinliklerinin
İncelenmesi. *Kapadokya Coğrafya Dergisi*, 1(3)

Geliş Tarihi: 18.03.2021

Kabul Tarihi: Editör
tarafından girilecektir.

E-ISSN:

Fuat ÖZCAN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi A.B.D.

fuatozcan42@gmail.com

ORCID No: 0000-0003-0032-0947

ÖZ

Eğitim teknolojisi alanında da zamanla kendini göstermeye başlayan web 2.0 hem birçok eğitim kurumunda hem de birçok eğitimci tarafından başarıyla uygulanmaya devam etmektedir. Web 2.0'ın birçok katkısından dolayı, öğretmenler web 2.0 araçlarını ne kadar çok sıklıkla kullanırsa, öğrencileri bilgilerle donatırken, aynı zamanda öğrencilerin öğrenilmiş bilgileri muhafaza etmelerine de katkı sağlarlar. İyi bir öğrenme sonucuna ulaşmak isteyen öğretmenlerin web 2.0 teknolojisini, öğrenci merkezli öğretim yaklaşımının önemli bir parçası olarak benimsemesi ve kullanması gerekmektedir. Çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinliklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin cinsiyete, bilgisayara sahip olma durumuna, bilgisayarı kullanma düzeyine ve web 2.0 araçları ile ilgili eğitim alma durumlarına göre farklılaşma olup olmadığı irdelenmiştir.

Araştırmada genel tarama modellerinden olan tekil tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ülkemizde görev yapan 104 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak likert tipi ölçek kullanılmış olup bu ölçekten elde edilen verilerin analizi de SPSS paket programı ile yapılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, web 2.0 teknolojisini yeterince kullanmadığı, web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğinde cinsiyetin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemesine rağmen bir bilgisayara sahip olma, bilgisayarı kullanma ve web 2.0 ile ilgili bir eğitim alma durumları istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çalışmamızda elde edilen sonuçlara göre, web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik etkinliklerin artırılması, etkinliklere katılımın sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılması, kurumların teknolojik altyapısının iyileştirilmesi, öğrenme ortamlarında web 2.0 araçlarını teşvik edici uygulamaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Web 2.0, Teknoloji.

INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS' PERFECTIONS TO USE WEB 2.0 TOOLS

ABSTRACT

Web 2.0, which starts to show itself in the field of educational technology over time, continues to be successfully applied by many educational institutions and by many educators. Because of the many contributions of web 2.0, the more often teachers use web 2.0 tools, the more they equip students with information, while at the same time helping students to retain learn knowledge. Teachers who want to achieve a good learning outcome should adopt and use web 2.0 technology as an important part of the student-centered teaching approach. The aim of the study is to reveal the perfections of social studies teachers in using web 2.0

technologies. In line with this purpose, it was examined whether the competencies of using web 2.0 tools differ according to gender, computer ownership, computer usage level and training on web 2.0 tools.

In the research, singular scanning method, one of the general scanning models, is used. The sample group of the research consists of 104 social studies teachers working in our country. Likert type scale is used as the data collection tool in the study, and the analysis of the data obtained from this scale is made with the SPSS package program.

As a result of the analysis, it is determined that teachers do not use the web 2.0 technology sufficiently and there is no statistically significant difference in gender in the competence of using web 2.0 tools. However, it is found that having a computer, using a computer and receiving a web 2.0 training show statistically significant differences. According to the result of the study, it is recommended that to increase the events for the use of web 2.0 tools, to make arrangements to provide participation in the events, to improve the technological infrastructure of the corporations, to make applications that encourage web 2.0 tools in learning environments

Keywords: Social Studies, Web 2.0, Technology.

1. GİRİŞ

Teknolojideki hızlı değişimler, derslerde kullanılan araç ve gereçlerin farklılaşmasına da yol açmıştır. Bu farklılaşmalardan bir tanesi de okullardaki tahtalar artık yerlerini bilgisayar teknolojilerine bırakmasıdır. Günümüzde eğitim anlayışı, bilginin öğretmen rehberliğinde öğrencilerle birlikte yapılandırılmasına yönelmiştir (Keser, 2005). Yeni nesil öğrenciler, günlerinin büyük bir kısmını, cep telefonu, bilgisayar, müzik ve video oynatıcı gibi dijital araç gereçlerle geçirdiklerinden dolayı, öğrencilerin öğrenme ortamlarının teknolojik araç gereçlerle donatılması, teknolojik araç gereçlerin derslerde sıkça kullanılması öğrencilerin hem akademik başarılarına hem de öğrenme motivasyonlarının artmasına katkı sağlayacağı belirtilmektedir (Conole ve Alevizou, 2010). Akpınar ve diğerleri (2005), teknolojinin yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası olduğunu, bundan dolayı da hayatımızı, okul ve sınıf ortamı ile derslerin yürütme biçimlerini bile etkilediğini ifade etmektedirler. Ancak öğretmenlerin hazır bulunuşlukları, bu teknolojileri sınıf ortamında kullanımına ilişkin değişime ve gelişime ne kadar açık oldukları önemli bir yer tutmaktadır. Teknolojik araç gereçlere karşı öğretmenlerin hazır bulunuşluklarının yeterli olmaması (Horzum, 2010; Kıyıcı, 2010), teknolojik araçların verimli bir şekilde eğitim ortamlarında kullanılabilmesi için konu ile ilgili eğitimlerin verilmemesi ya da yeterli düzeyde verilmemesi (Binghimlas, 2009) bu araçların doğru ve etkili bir şekilde kullanımını etkilemektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişim ve değişim, öğretme ve öğrenme konusunda büyük değişimlere neden olmaktadır (Conde vd., 2014). Gelişen teknolojiler içerisinde yer alan web 2.0 teknolojisi de öğrenmeyi, öğretmeyi değiştirme ve geliştirme potansiyeline sahip araçları beraberinde getirmektedir (Alexander, 2006).

İlk kez web 2.0 ifadesi O'Reilly tarafından 2004 yılında kullanılmıştır (Albion, 2008). Web 2.0, genel bir ifadeyle insanların içerik oluşturmaya, oluşturdukları içerikleri paylaşabilmek için teknoloji araçlarını kullanabildikleri, sosyal ağlarda etkileşimde bulunabildikleri, diğer insanlarla işbirliği ve iletişim kurabildikleri ve var olan içerikleri yeniden düzenleyip paylaşabildikleri bir teknolojidir (Buffington, 2008; Jonassen vd., 2007; Solomon ve Schrum, 2007). Cifuentes vd. (2011) web 2.0'ı, web sitesinde paylaşılan bilgiler ile kullanıcılar arasında çift yönlü iletişim sağlayan web siteleri ya da web araçları olarak ifade etmektedirler. Web 2.0 araçları ve web siteleri dinamik olmakla birlikte, kullanıcıların içeriklerle etkileşim kurmasına ve var olan içeriği değiştirmesine imkân tanır (Helge ve Mckinnon, 2013). Bu teknoloji diğer web teknolojilerinden farklıdır. Çünkü kullanmak için herhangi bir web tasarımı veya yayıncılık becerisi gerektirmez. Bu da insanların bilgi ve materyal oluşturmalarını ve bunları diğer insanlara yayınlamalarını, iletmesini kolaylaştırır (Pandey, 2019). Ayrıca web 2.0 araçlarının kullanımı genellikle ucuz veya ücretsizdir (Boulos vd., 2006). İnsanların tasarladıkları ürünleri oluşturmaya veya var olan bir ürünü kullanmasına olanak sağlayan web 2.0, çevrimiçi alanı bilgi havuzundan çıkarıp katılımcı bir platforma çevirdi (Lim & Newby, 2021). Web 2.0'ın temel amacı bireylerin, teknik hiçbir engelle karşılaşmadan içerik paylaşımında

bulunurken bir yandan da internetin hem insanların birbiri ile olan etkileşiminden hem de birbirleri ile olabilecek işbirliğinden faydalanma imkânını ortaya çıkarmaktır (Ata, 2011).

Eğitim teknolojisi alanında da zamanla kendini göstermeye başlayan web 2.0 hem birçok eğitim kurumunda hem de birçok eğitimci tarafından başarıyla kullanılmaktadır (Garcia-Morales vd., 2020; Virtanen ve Rasi, 2017).

Web 2.0 teknolojilerinin öğrenim ve öğretim alanlarında olumlu birçok faydaları bulunmaktadır (Faizi 2018; Wankel 2009). Web 2.0 uygulamalarının kolay kullanımı, iş birliği ve iletişim desteği gibi nedenlerden dolayı eğitim alanını geliştirmeye yönelik önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmenler hem sınıf içinde hem de sınıf dışında, öğrencilerinin dikkatlerini çekmek, öğrenmelerini geliştirmek ve onları etkilemek için çeşitli web 2.0 teknolojisine ait araçları kullanabilirler. Web 2.0 teknolojisinin, öğrenme, öğretme ve değerlendirmeye yardımcı olmasının yanında, okul topluluklarını geliştirme, etkileşim ve katılım sağlama potansiyeline sahiptir (Franklin ve Harmelen, 2007; Bennett vd., 2012; Arquero ve Romero-Frias 2013; Ivala ve Gachago, 2012; Daniela vd., 2018).

Yapılan araştırmalar web 2.0 uygulamalarını kullanmanın öğrencilerde derin düzeyde öğrenmeyi teşvik ettiğini ve güçlendirdiğini göstermiştir. Bu tür araçlar öğrencinin üst bilişini, ekran değerlendirmesini, eleştirel düşünmeyi, yeni bilginin sentezlenmesini desteklemektedir (Helge ve Mckinnon, 2013).

Öğretmenler, derslerde web 2.0 teknolojiyi kullanarak öğrencilerin öğrenme kapasitelerini geliştirmenin yanı sıra daha güçlü kavram aktarımını (Montiel vd., 2017; Montiel vd., 2018) onların eleştirel düşünme, problem çözme ve iletişim becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır (Instefford ve Munthe, 2017; Grosbeck, 2009). Bunlarla birlikte onların yenilikçilik ve yaratıcılıklarını da ortaya koyma fırsatını bulmalarını sağlarlar (Yuen vd., 2011). Web 2.0'ın bu faydalarından dolayı, öğretmenler web 2.0 araçlarını ne kadar çok sıklıkla kullanırsa, öğrencileri bilgilerle donatmakla birlikte, öğrencilerin öğrenilmiş bilgileri muhafaza etmelerine de yardımcı olurlar (Helge ve Mckinnon, 2013). İyi bir öğrenme sonucuna ulaşmak isteyen eğitimcilerin web 2.0 teknolojisini, öğrenci merkezli öğretim yaklaşımının önemli bir parçası olarak benimsemesi ve kullanması gerekmektedir (Englund vd., 2017).

Sosyal bilgiler dersi birçok disiplini içerisinde barındırdığından dolayı, öğretim programı kapsamında yer alan konuların birçoğu web 2.0 teknolojileri ile öğrenciye kazandırılabilir. Almalı ve Yeşiltaş (2020)'ın sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan coğrafya konularının web 2.0 teknolojileri ile öğretilmesine ilişkin yaptıkları çalışmada, sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan coğrafya konularının web 2.0 araçları ile öğretilebileceği, web 2.0 teknoloji araçları ile öğrencilerin akademik başarılarını ve sosyal bilgiler dersine olan tutumlarında önemli katkılar sağladığı ifade edilmektedir. Bull ve diğerleri (2008) de web 2.0 teknoloji araçları ile tarih eğitiminin verilebileceğini belirtmektedirler.

Öğrencilerin ve öğretmenlerin kullanabileceği öğretim ve öğrenmeyi destekleyici birçok web 2.0 uygulamaları mevcuttur (Yuen vd., 2011). Bu uygulamalardan bazıları şu şekildedir; sosyal ağlar, vikiler, bütünlük internet siteleri, bloglar, anlık mesajlaşma, ağ günlükleri, video yayınları, fotoğraf ve video paylaşımları gibi uygulamalardır. Bu teknolojiler öğrenme ortamı için önemli (Genç, 2010; Cabada vd., 2011; Yuen ve Yuen, 2010) olup, günlük yaşamda ve eğitim alanında kullanılması gerekmektedir (Eyyam vd., 2011).

Web 2.0 teknolojisi kapsamında sosyal ağlar, bloglar, vikiler, video paylaşım siteleri, podcast, RSS ve benzeri bazı uygulama alanları mevcuttur.

1.1. Sosyal Ağlar

Sosyal ağlar, kişisel sayfalara arkadaş ekleme, kişisel sayfadaki bilgileri görüntüleme, başkalarıyla bağ kurma özellikleri sunan ve herkese açık veya özel profil sayfalarının oluşturulmasına izin veren hizmetler olarak tanımlanmaktadır (Boyd ve Ellison, 2008; Boulos ve Wheeler, 2007). Thangiah (2018) sosyal ağların eğitimde kullanılması gereken bir ortam olduğunu,

eğitimcilerin ve öğrencilerin bilgileri herhangi bir kısıtlama olmadan paylaşımlarını ve bu paylaşımları oluşturmaları için önemli araçları hizmete sunduklarını belirtmektedir. Mukhainiet vd. (2014) ise sosyal ağ kullanımının, öğrenmeyi geliştirdiğini belirtmektedir. Sosyal ağlar, sohbetler, tartışma başlıkları, forumlar aracılığı ile iletişimi geliştirir (Solomon ve Schrum, 2010).

1.2. Bloglar

İnternet günlüğünün kısaltması olan blog, iletişim kurmak, bilgi ve düşünce paylaşmak ve bireyin kendini ifade etmesine yarayan bir internet ortamıdır. Bloglardaki bilgiler, okuyucular tarafından yorumlanabilir (Blood, 2002). Bloglarda, metinler, fotoğraflar, videolar, sesler bulunmaktadır (Murugasen, 2007). Bloglar, öğrencilerin okuma-yazma, işbirliği, analitik düşünme, yaratıcılık, eleştirel düşünme, iletişim ve araştırma becerilerini geliştirir (Solomon ve Schrum, 2010). Öğrencilerin yaratıcı riskler almalarına, eleştirel düşünme sergilemelerine, dili ve tasarım öğelerini çok yönlü bir şekilde kullanmalarına yardımcı olur (Duffy ve Bruns, 2006). Ayrıca, öğrencilere çevrimiçi verilen içerikleri sadece tüketmeyi değil aynı zamanda üretici olma fırsatı da verir. Blog kullanımı kolay dinamik ve esnek bir araçtır (Crane, 2012).

1.3. Vikiler

Vikiler, bilgilerin internet tarayıcısı kullanılarak bir bütün olarak yazılmasına olanak tanır. Viki, genellikle yüksek bağlantılarla yüksek oranda birbirine bağlanan sayfalar topluluğudur. Viki, Hawai dilinde, hızlı ve resmi olmayan anlamına gelen viki vikiye dayanır (Quiggin, 2006). Vikiler, ortaklaşa geliştirilen ve sürekli güncellenen bir web sitesidir (Crane, 2012). Vikiler, kullanıcılarının herhangi bir zamanda herhangi bir yerden çevrimiçi bilgi eklemesine, var olan bilgiyi düzenlemesine veya kaldırmasına izin veren bir web sayfası türüdür. Ayrıca içerik oluşturmak ve çevrimiçi bilgi paylaşmak kolaydır (Richardson, 2006; Solomon ve Schrum, 2007; Rosen ve Nelson, 2008). Viki, grup projelerini izlemek ve düzenlemek için çok yararlı bir araçtır (Duffy ve Bruns, 2006).

1.4. Video Paylaşım Siteleri

Video paylaşım siteleri de tıpkı bloglar ve forumlar gibi web 2.0 teknolojisinin önemli bir unsurudur (Huang vd., 2010). Medya paylaşımı, kullanıcıların video, ses, metin gibi çevrimiçi kaynakları yüklemesine, toplamasına, barındırmasına ve dağıtmasına imkân sağlayan bir web 2.0 uygulamasıdır (Abedin, 2011). Videolar, öğrenme sürecinde kullanılan önemli bir araçtır. Videolar, bilgileri öğretmek ve içselleştirmeye, bireyin verilmek istenen bilgilere odaklanmasına ve zamanın verimli kullanılmasına önemli bir katkı sunmaktadırlar (Rabab ve Samar, 2013). Video paylaşım siteleri, kişilere videolar hakkında yorumlama, derecelendirme ve diğer insanların izlemesine yönelik özellikler sunmaktadır (Cheng vd., 2007).

1.5. Podcast (Ses Günceleri)

Podcast de öğretim ve öğrenmenin bir parçası olarak kullanılabilen web 2.0 araçlarından biridir. Podcast kavramı, internet aracılığıyla ses veya video dosyalarının internet üzerinden paylaşılması olarak ifade edilmektedir. Podcastlere herhangi bir zamanda erişilebildiğinden, isteğe bağlı bir radyo biçimi olarak da tanımlanmaktadır (Stefancik ve Stradiotová, 2020). Podcastler, tek yönlü ve etkileşimli olmayan web 2.0 araçlarından birisi olup, öğrencilerin ilgisini çekebilecek alternatif bir öğrenme şeklidir (Crane, 2012).

1.6. RSS (Zengin Site Özeti)

RSS'ler haber siteleri, bloglar, vikiler ve diğer web siteleri tarafından abonelerine internet sitesine yapılan son eklemeler veya güncellemeler hakkında bilgilendirmek için kullanılan bir araçtır (Boulos ve Wheeler, 2007). RSS akışı ile öğrenciler ve öğretmenler faydalı internet sayfalarını takip edebilir, ilgi alanlarına ilişkin güncellemeler sayesinde anlık gelişmelerden haberdar olabilir (Harsrch, 2006). RSS'ler, web sitelerini otomatik olarak taradığından dolayı, web sitelerinde meydana gelen güncellemeleri ve yeni eklemeleri keşfetmek için bir sürece ihtiyaç duymadığından kişilere zaman tasarrufu sağlamaktadır (Lee ve diğerleri, 2008). RSS, sadece haber beslemeleri kullanımı için olmayıp, internet araştırması gerektiren grup projelerinde, konu ile ilgili bağlantıların grup üyeleri ile paylaşılmasını da sağlar (Cold, 2006).

1.7. Web 2.0 Uygulamaları

Öğrenme ve öğretilmede kullanılabilircek birçok web 2.0 uygulamaları bulunmaktadır. Bu uygulamalardan bir kısmı Çizelge 1’de belirtilmiştir.

Çizelge 1. Öğrenme ve öğretilmede kullanılabilircek bazı web 2.0 uygulamaları

Kategori	Uygulama Örnekleri
Ek Açıklama ve Not Alma Uygulamaları	Evernote, Awesome, Highlighter, Notely, SpringNote.
Ses ve Podcast Uygulamaları	Audacity, Audiopal, Chirbit, Gabcast, Digital Podcast (Educational), The Education Podcast Network, iSpeech, Kids Podcasts, Podbean, Read the Words, MyPodcast, Podomatic, Talkr, Vaestro.
Bloglar	Blogger, Class Blogmeister, CoverItLive, Edublogs, ePals, Gaggle, 21Classes, TypePad, LiveJournal, WordPress.
Takvimler	Assign-A-Day, Google Calendar .
İşbirlikçi Yazma Uygulamaları	Buzzword, EtherPad, Google Apps Education Edition, HyLighter, TextFlow, Thinkature, YourDraft, Zoho Writer.
Fikir veya Zihin Haritalama Uygulamaları	Bubbl.us, Debategraph, Gliffy, Mind42, MindMeister, Mindomo, Webspiration.
Eğitimci ve Öğrenci Toplulukları Uygulamaları	Badoo, Bebo, Classroom 2.0, Curriki, Engrade, LinkedIn, MySpace, SchoolNet Global, WizIQ.
İletişim ve Çevrimiçi Tartışma Uygulamaları	FlashMeeting, Mikogo, Skype, Yuuguu.
İçerik Yönetim Sistemleri ve Öğrenme Alanları Uygulamaları	Drupal, Haiku, Moodle.
Çevrimiçi Yazı Tahtaları Uygulamaları	CoSketch, Dabbleboard, Scriblink.
Haritalar	Google Earth, Google Maps, Google Sky, Quikmaps.
Mikroblog ve Mikroblog Okuyucu Uygulamaları	Edmodo, Plurk, Twitter.
Fotoğraf Düzenleme ve Fotoğraf Paylaşma Uygulamaları	BeFunky, Blabberize, Flickr, Photoshop (Online), Photo Story, Picasa, Pixlr.
Sunum ve Video Düzenleme Uygulamaları	Animoto, Empressr, Movie Maker, PhotoShow, Prezi, Sketchcast, Slideshare.
Yayımlama ve Çizim Uygulamaları	Calameo, Comicbrush, Glogster, GoAnimate, Scribd.

Portallar ve Sosyal Yer İşaretleri Uygulamaları	EduTagger, Fleck, iGoogle.
Sınav ve Etkinlik Oluşturma Uygulamaları	Google Forms, Quizlet, Wordle, MyStudiyo.
RSS	Bloglines, Google Reader.
Zaman Çizelgeleri Uygulamaları	Dipity, Timetoast.
Video Konferans Uygulamaları	Skype, Ustream.
Video Paylaşım Uygulamaları	SchoolTube, TeacherTube, YouTube, Xtranormal.
Sanal Dünya Uygulamaları	Club Penguin, Second Life, Webkinz.
Vikiler	PBworks, WikiEducator, Wikispaces.
Diğer Uygulamalar	EduRatings 2.0, iRows Scratch.

(Solomon ve Schrum, 2010).

Alan yazın incelendiğinde doğrudan sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin incelenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu doğrultuda sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerini ortaya çıkaracak araştırmaya gereksinim duyulmuştur.

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerin eğitim amaçlı web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinliklerinin ortaya konulması için görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenlerine odaklanılmıştır.

1.8. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada; sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinliklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıda yer alan soruların cevapları araştırılacaktır.

1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinlikleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinlikleri bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinlikleri bilgisayar kullanma düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinlikleri bu konuda eğitim alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modellerinden genel tarama modelinde yer alan tekil tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modeli bireylerin sorulara verdikleri cevaplarla var olan bir durumu ortaya koymayı, bilgi toplamayı içerir (Check ve Schutt, 2012). Tarama modeli bir topluluğun, tutumlarını, inançlarını, fikirlerini, eylemlerini, beklentilerini, özelliklerini betimler ve yorumlar (Cresswell, 2012). Tarama modeli, en çok kullanılan araştırma tasarımlarından birisidir (Fowler, 2014). Genel

tarama modeli ise çok sayıda elemanı bulunan evrende, evren ile ilgili genel bir sonuca ulaşmak üzere evrenin tamamından veya evrenden alınacak bir grup örnek veya örneklem üzerinde tarama yapılmasıdır (Karasar, 2011). Tekil tarama modeli ise araştırılacak olay, birey, grup, konu ve benzeri birim ve durumlara ait değişkenlerin, ayrı ayrı betimlenmesi yöntemidir (Karasar, 2009).

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini seçkisiz yolla seçilmiş görev yapan toplam 104 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan katılımcılar gönüllülük esasına göre katılım sağlamışlardır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğretmenlerin web 2.0 teknoloji araçlarını kullanma yetkinliğine ait durumlarını belirlemek amacıyla Çelik (2021) tarafından 5'li likert tipinde (1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3- Ara sıra, 4- Sıklıkla, 5-Her zaman) 39 maddeden oluşan Web 2.0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği, araştırmacıdan izin alınarak kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Veriler, çalışmada kullanılan ölçeğin, dijital ortam olan Google Formlar üzerinde hazırlanmasından sonra, sosyal medya araçları vasıtasıyla duyurularak toplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmadaki verilerin analizleri SPSS (24.0) paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada katılımcıların cinsiyetlerine, bilgisayara sahip olma durumlarına, bilgisayar kullanma düzeylerine ve web 2.0 araçlarına ilişkin eğitim alma durumlarına ilişkin frekans (f) ve yüzdelik (%) dağılımlarını belirlemek amacıyla betimsel analiz yöntemi yapılmıştır. Ayrıca katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin cinsiyetlerine, bilgisayara sahip olma durumlarına ve web 2.0 araçlarına ilişkin eğitim alma durumlarına göre farklılaşma durumlarını tespit etmek için bağımsız grup t-testi, bilgisayarı kullanma düzeylerine göre farklılaşma durumunu da tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı farklılık görülen tek yönlü varyans analizi durumunda Post-Hoc çoklu karşılaştırma analizlerinden LSD analizi yapılarak hangi gruplar arasında anlamlı farklar olduğu belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan bulgular incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin cinsiyet, bilgisayara sahip olma, bilgisayarı kullanma düzeyleri ve web 2.0 araçları ile ilgili eğitim alma durumlarına ait frekans ve yüzdelik dağılımları Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. Katılımcıların betimsel bilgilerine ait frekans ve yüzdelik dağılımı

Boyut	Kategori	f	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	50	48,1	100
	Erkek	54	51,9	
Bilgisayara Sahip Olma Durumu	Bilgisayarım var	97	93,3	100
	Bilgisayarım yok	7	6,7	

Bilgisayarı Kullanma Düzeyi	İyi	33	31,7	100
	Orta	64	61,5	
	Kötü	7	6,7	
Web 2.0 Araçlarına İlişkin Eğitim Alma Durumu	Eğitim aldım	24	23,1	100
	Eğitim almadım	80	76,9	

Katılımcıların cinsiyet, bilgisayara sahip olma durumu, bilgisayarı kullanma düzeyi ve web 2.0 araçlarına ilişkin eğitim alma durumu bakımından analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan katılımcıların %48,1'ini kadınlar, %51,9'unu da erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların %93,3'ü bilgisayara sahip iken %6,7'si de bilgisayara sahip değildir. Bilgisayarı kullanma düzeyi incelendiğinde %31,7'si iyi bir şekilde kullanırken, %61,5'i orta düzeyde, %6,7'si de kötü düzeyde bilgisayar kullanım düzeyine sahiptir. Web 2.0 araçlarına ilişkin eğitim alma durumu boyutu incelendiğinde ise katılımcıların %23,1'i eğitim alırken %76,9'u bu konuda eğitim almamıştır (Çizelge 2).

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarına ilişkin soru bazında yetkinlik düzeyleri ve betimsel analiz sonuçları Çizelge 3'te sunulmuş olup, ölçeğin yüksek ortalamaya sahip ilk üç maddesine göre, öğretmenler; Web 2.0 uygulamaları ile derslere öğrenci katılımını sağlayabildiğini ($\bar{X}=2,36$), dersleri eğlenceli hale getirebildiğini ($\bar{X}=2,34$) ve oluşturulan uygulamaları derste kullanabildiğini ($\bar{X}=2,30$) düşünmektedir. Ancak öğretmenlerin web 2.0 araçlarını kullanmasına yönelik yetkinlik düzeylerinin soru bazlı frekans dağılımları incelendiğinde katılımcıların çok az kısmı ölçekte yer alan maddeleri “sıklıkla” veya “her zaman” uygulamaktadırlar.

Çizelge 3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarına ilişkin yetkinlik düzeyleri

Maddeler	Hiçbir zaman		Nadiren		Ara sıra		Sıklıkla		Her zaman		$\bar{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
	Web 2.0 araçları ile zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme ortamları tasarlayabilirim.	42	40,4	28	26,9	18	17,3	9	8,7	7		
Web 2.0 araçları ile etkili sunumlar hazırlayabilirim.	53	51,0	21	20,2	13	12,5	11	10,6	6	5,8	2,00	1,262
Web 2.0 araçları ile bir konudaki bilgi ve kavramları zihin haritası şeklinde sunabilirim.	58	55,8	17	16,3	10	9,6	9	8,7	10	9,6	2,00	1,372
Web 2.0 araçları ile animasyon etkinlikleri hazırlayabilirim.	68	65,4	17	16,3	9	8,7	4	3,8	6	5,8	1,68	1,151

Web 2.0 araçları ile dijital panolar hazırlayabilirim.	61	58,7	17	16,3	12	11,5	7	6,7	7	6,7	1,87	1,255
Web 2.0 araçları ile poster hazırlayabilirim.	44	42,3	24	23,1	18	17,3	9	8,7	9	8,7	2,18	1,305
Web 2.0 araçları ile karikatür hazırlayabilirim.	69	66,3	15	14,4	12	11,5	2	1,9	6	5,8	1,66	1,129
Web 2.0 araçları ile dijital hikâye oluşturabilirim.	71	68,3	18	17,3	8	7,7	3	2,9	4	3,8	1,57	1,022
Web 2.0 araçları ile sanal yazarlık yapabilirim.	58	55,8	23	22,1	10	9,6	4	3,8	9	8,7	1,88	1,259
Web 2.0 araçları ile yazdığım hikâyelere ses ekleyebilirim.	67	64,4	16	15,4	10	9,6	3	2,9	8	7,7	1,74	1,223
Web 2.0 araçları ile blog oluşturabilirim.	59	56,7	21	20,2	13	12,5	3	2,9	8	7,7	1,85	1,221
Web 2.0 araçları ile dijital test hazırlayabilirim.	52	50,0	22	21,2	11	10,6	5	4,8	14	13,5	2,11	1,421
Web 2.0 araçları ile bulmaca oluşturabilirim.	65	62,5	13	12,5	11	10,6	5	4,8	10	9,6	1,87	1,337
Web 2.0 araçları ile yapboz oluşturabilirim.	67	64,4	14	13,5	10	9,6	3	2,9	10	9,6	1,80	1,303
Web 2.0 araçları ile alanımda eğitsel oyun tasarlayabilirim.	61	58,7	15	14,4	12	11,5	6	5,8	10	9,6	1,93	1,346
Web 2.0 araçları ile açık uçlu sınavlar hazırlayabilirim.	54	51,9	16	15,4	9	8,7	10	9,6	15	14,4	2,19	1,508
Web 2.0 araçları ile kısa cevaplı sınavlar hazırlayabilirim.	52	50,0	17	16,3	12	11,5	9	8,7	14	13,5	2,19	1,469
Web 2.0 araçları ile sınıf içi	53	51,0	20	19,2	8	7,7	8	7,7	15	14,4	2,15	1,480

değerlendirme uygulamaları hazırlayabilirim.

Web 2.0 araçları ile dersi eğlenceli hale getirebilirim. 42 40,4 19 18,3 20 19,2 12 11,5 11 10,6 2,34 1,384

Web 2.0 araçları ile bilgi afişi hazırlayabilirim. 57 54,8 25 24,0 8 7,7 5 4,8 9 8,7 1,88 1,264

Web 2.0 araçları ile infografik hazırlayabilirim. 61 58,7 19 18,3 16 15,4 3 2,9 5 4,8 1,77 1,117

Web 2.0 araçları ile artırılmış gerçeklik etkinlikleri tasarlayabilirim. 68 65,4 17 16,3 11 10,6 3 2,9 5 4,8 1,65 1,095

Web 2.0 araçları ile uzaktan öğrenme etkinliklerini yönetebilirim. 56 53,8 21 20,2 12 11,5 8 7,7 7 6,7 1,93 1,256

Web 2.0 araçları ile fotoğraflarımı düzenleyebilirim. 50 48,1 22 21,2 15 14,4 11 10,6 6 5,8 2,05 1,257

Web 2.0 araçları ile filmler oluşturabilirim. 55 52,9 17 16,3 16 15,4 7 6,7 9 8,7 2,02 1,322

Web 2.0 araçları ile videolarımı düzenleyebilirim. 50 48,1 20 19,2 15 14,4 12 11,5 7 6,7 2,10 1,304

Web 2.0 araçları ile videolarımı istenmeyen eklentilerden arındırabilirim. 58 55,8 23 22,1 11 10,6 7 6,7 5 4,8 1,83 1,161

Web 2.0 araçları ile ses kaydı yapabiliyim. 58 55,8 20 19,2 10 9,6 8 7,7 8 7,7 1,92 1,290

Web 2.0 araçları ile oluşturduğum zihin haritalarına video ekleyebilirim. 64 61,5 16 15,4 13 12,5 6 5,8 5 4,8 1,77 1,168

40. Web 2.0 araçları ile oluşturduğum zihin haritalarına ses ekleyebilirim.	63	60,6	17	16,3	13	12,5	6	5,8	5	4,8	1,78	1,166
Web 2.0 araçları ile oluşturduğum zihin haritalarına resim ekleyebilirim.	63	60,6	17	16,3	14	13,5	3	2,9	7	6,7	1,79	1,196
Web 2.0 araçları ile oluşturduğum zihin haritalarına metin ekleyebilirim.	64	61,5	14	13,5	15	14,4	3	2,9	8	7,7	1,82	1,245
Web 2.0 araçları ile oluşturduğum uygulamaları derste kullanabilirim.	45	43,3	20	19,2	16	15,4	9	8,7	14	13,5	2,30	1,441
Web 2.0 araçları ile derslere öğrenci katılımını sağlayabilirim.	46	44,2	16	15,4	15	14,4	13	12,5	14	13,5	2,36	1,481
Web 2.0 araçları ile oluşturduğum uygulamalar sayesinde dersi eğlenceli hale getirebilirim.	44	42,3	20	19,2	17	16,3	12	11,5	11	10,6	2,29	1,391
Web 2.0 araçları ile bir ders tasarlayabilirim.	49	47,1	26	25,0	10	9,6	8	7,7	11	10,6	2,10	1,355
Web 2.0 araçları ile bilmece etkinlikleri hazırlayabilirim.	59	56,7	16	15,4	12	11,5	8	7,7	9	8,7	1,96	1,336
Web 2.0 araçları ile anket oluşturabilirim.	58	55,8	13	12,5	16	15,4	5	4,8	12	11,5	2,04	1,400
Web 2.0 araçları ile bir tartışmaya katılabilirim.	54	51,9	17	16,3	19	18,3	5	4,8	9	8,7	2,02	1,300

Çizelge 4'te katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin cinsiyete göre farklılığına ilişkin sonuçları verilmiştir.

Çizelge 4. Katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin cinsiyete göre farklılığına ilişkin t testi sonuçları

Cinsiyet	f	$\bar{X}$	ss	t	p
Kadın	50	72,06	40,845	-1,00	0,319
Erkek	54	80,62	46,032		

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğinin cinsiyete ilişkin yapılan t testi sonucuna göre erkekler lehine bir farklılık ($\bar{X}=8,56$) tespit edilmekle birlikte, gruplar arasındaki bu farklılığın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$) (Çizelge 4). Katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğinde cinsiyet bakımından farklılık olmadığı görülmektedir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin bilgisayara sahip olma durumuna göre farklılığına ilişkin sonuçlar Çizelge 5'te verilmiştir.

Çizelge 5. Katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin bilgisayara sahip olma durumuna ait t testi sonuçları

Bilgisayara Sahip Olma Durumu	f	$\bar{X}$	ss	t	p
Bilgisayarım Var	97	78,65	44,348	5,66	0,000
Bilgisayarım Yok	7	46,71	8,994		

Çizelge 5'te yer alan, katılımcıların web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğinin bilgisayara sahip olma durumuna ilişkin yapılan t testi sonucuna göre bilgisayara sahip olanlar lehine bir farklılık ($\bar{X}=31,94$) tespit edilmekle birlikte, gruplar arasında tespit edilen farklılığın, anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Katılımcıların web 2.0 uygulamalarını kullanma yetkinliğine ait görüşlerinde bilgisayara sahip olma durumu bakımından farklılık olduğu görülmektedir. Bu durum sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgisayara sahip olmasının web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliği üzerinde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgisayar kullanma düzeylerine göre web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerine ilişkin betimsel istatistikler Çizelge 6'da verilmiştir.

Çizelge 6. Katılımcıların bilgisayar kullanma düzeylerine göre web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerine ilişkin betimsel istatistikler

Bilgisayar Kullanma Düzeyi	f	$\bar{X}$	ss
İyi	33	95,27	49,860
Orta	64	70,03	38,935
Kötü	7	47,28	10,177
Toplam	104	76,50	43,618

Çizelge 6'dan da anlaşılacağı gibi en yüksek web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin ortalama bilgisayarı kullanma düzeyi iyi olan öğretmenlere ait iken ($\bar{X}=95,27$), bilgisayarı kullanma düzeyi kötü düzey olan öğretmenlerin ortalaması en düşük düzeyde tespit edilmiştir ($\bar{X}=47,28$). Bunun yanında bilgisayarı kullanma düzeyi orta olan öğretmenlerin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin ortalaması $\bar{X}=70,03$ bulunmuştur.

Çizelge 7. Bilgisayar kullanma düzeylerine göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliği ortalamalarındaki farklılığın anlamlılığına ait tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	20282,079	2	10141,039		
Grup içi	175681,912	101	1739,425	5,830	0,004
Toplam	195963,990	103			

Çizelge 7’de görüldüğü üzere bilgisayar kullanma düzeyine göre gruplanan öğretmenlerin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin ortalamalar arasındaki farkların yapılan varyans analizi kapsamında anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$, $F = 5,830$).

Çizelge 8. Bilgisayar kullanma düzeylerine göre sosyal bilgiler öğretmenlerine ait web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin çoklu karşılaştırma sonuçları

	Bilgisayar Kullanma Düzeyi	Bilgisayar Kullanma Düzeyi	Ortalama Farkı	Standart Hata
Bilgisayar Kullanma Düzeyi	İyi	Orta	25,24148*	8,93803
		Kötü	47,98701*	17,35509
	Orta	İyi	-25,24148*	8,93803
		Kötü	22,74554	16,60325
	Kötü	İyi	-47,98701*	17,35509
		Orta	-22,74554	16,60325

Katılımcıların bilgisayar kullanma düzeylerindeki ortaya çıkan farkın kaynağının tespiti kapsamında uygulanan çoklu karşılaştırma testi sonucunda bilgisayar kullanma düzeyi iyi olan öğretmenlerin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin ortalamaları, bilgisayar kullanma düzeyi orta ve kötü düzeyde olan öğretmenlerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır (Çizelge 8). Bu durum sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgisayar kullanma düzeylerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliği üzerinde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 uygulamalarını kullanma yetkinliklerinin, web 2.0 uygulamalarına yönelik eğitim alma durumuna göre farklılığına ilişkin sonuçlar Çizelge 9’da verilmiştir.

Çizelge 9. Katılımcıların web 2.0 uygulamalarını kullanma yetkinliklerinin web 2.0 uygulamalarına yönelik eğitim alma durumuna ilişkin t testi sonuçları

Web 2.0 Araçları İle İlgili Eğitim Alma Durumu	f	$\bar{X}$	ss	t	p
Eğitim Aldım	24	125,58	44,503	6,565	0,000
Eğitim Almadım	80	61,78	30,867		

Çizelge 9’da yer alan, katılımcıların web 2.0 uygulamalarını kullanma yetkinliğinin web 2.0 araçları ile ilgili eğitim alma durumuna ilişkin uygulanan t testi sonucunda eğitim alanların lehine bir farklılık ($\bar{X}=63,80$) tespit edilmekle birlikte, gruplar arasında tespit edilen farklılığın, anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Katılımcıların web 2.0 uygulamalarını kullanma yetkinliğine ait görüşlerinde web 2.0 araçları ile ilgili eğitim alma durumu bakımından farklılık olduğu görülmektedir. Bu durum sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 uygulamaları ile ilgili eğitim alma durumunun web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliği üzerinde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin cinsiyet, bilgisayara sahip olma, bilgisayarı kullanma düzeyi ve web 2.0 araçları ile ilgili bir eğitim alma durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Yaptığımız çalışmada, web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğinin cinsiyete göre elde edilen bulgularına göre, erkek öğretmenlerin puanları, kadın öğretmenlerin puanlarından yüksektir. Aralarında yapılan değerlendirme sonucunda erkek öğretmenler lehine bulunan fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Sonuç olarak hem erkek hem de kadın sosyal bilgiler öğretmenleri, web 2.0 araçlarını kullanmaya ilişkin benzer yetkinliklere sahiptir. Bataineh ve Anderson’un (2015) yaptığı araştırmanın sonuçları da çalışmamızda elde edilen verileri destekler niteliktedir. Çetin ve Güngör (2014)’de ilköğretim öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumlarına ilişkin yaptıkları çalışmanın cinsiyete dayalı sonuçları ile çalışmamızdaki sonuçlar benzerlik göstermektedir. Özçelik & Kurt (2007)’ta ilköğretim öğretmenlerinin bilgisayar özyeterliklerine ilişkin yaptıkları çalışmanın cinsiyete dayalı sonuçları ile çalışmamızdaki sonuçlar benzerlik göstermektedir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin okul ve sınıf ortamlarında web 2.0 araçlarına daha fazla zaman ayırmalarına, derslerinin yürütülme biçimlerinde web 2.0 araçlarına daha ağırlık vermeleri sağlanmalıdır.

Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin uygulanan ölçekten elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmenlerinden bilgisayara sahip olanların puanları, sahip olmayanların puanlarından daha yüksektir. Aralarında yapılan değerlendirme sonucunda bilgisayara sahip olan öğretmenlerin lehinde bulunan fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Çetin ve Güngör (2014)’de ilköğretim öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumlarına yönelik yaptıkları çalışmada kişisel bilgisayara sahip olan öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir. Özçelik ve Kurt (2007)’ta ilköğretim öğretmenlerinin bilgisayar özyeterliklerine ilişkin yaptıkları benzer çalışmada bilgisayara sahip olan öğretmenlerin özyeterliklerinin daha yüksek olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca Ngeno vd. (2020), öğretmenlerin, öğretme ve öğrenmede bilgisayar teknolojileri kapasitelerini arttırmak için bilgisayara ve teknolojilerine daha fazla maruz kalmalarının gerekli olduğunu, bu konuda gerekli kurslar, eğitimler vb. düzenlenerek öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini geliştirmede önemli fırsatlar sunacağını belirtmektedir.

Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin uygulanan ölçekten elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgisayar kullanma düzeyleri “iyi” olanların puanları, bilgisayar kullanma düzeyleri “orta” ve “kötü” olanların puanlarından daha yüksektir. Aralarında yapılan değerlendirme sonucunda bilgisayar kullanma düzeyi “iyi” olan öğretmenlerin lehinde bulunan fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Aypay & Özbaşı (2008), öğretmenlerin bilgisayarı kullanma düzeyleri arttıkça öğretim ortamlarında teknolojiden faydalanma düzeylerinin arttığını belirtmektedirler.

Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliğine ilişkin uygulanan ölçekten elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmenlerinden web 2.0 araçlarına ilişkin eğitim alanların puanı, eğitim almayanlara göre daha yüksektir. Aralarında yapılan değerlendirme sonucunda eğitim alan öğretmenlerin lehinde bulunan fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Hao ve Lee (2015), Ertmer vd. (2012) ile Ertmer & Ottenbreit-Leftwich (2010) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin eğitimde web 2.0 araçlarını kullanmalarının önemli olduğunu ancak öğretmenlerin web 2.0 araçlarına ilişkin yeterli bilgisinin bulunmamasından dolayı öğrenmede oluşabilecek olumsuz endişelere sahip

olup, bu endişelerin giderilmesi ve öğrenme ortamlarına teknolojilerin entegre edilmesi için öğretmenlere konu ile ilgili eğitimlerin verilmesi gerektiğini belirtmektedirler. Ayrıca Aypay & Özbaşı (2008), Demiraslan ve Koçak-Usluel (2005), Orhan & Akkoyunlu (2003), Aktümen & Kaçar (2003), Horzum (2010), Avcı vd. (2019) ile Karaca ve Aktaş (2019)'ta yaptıkları çalışmalarda teknolojinin öğretme ve öğrenmede etkili olabilmesi için öğretmenlerin konu ile ilgili eğitimden geçirilmesinin önemli olduğunu, teknoloji kullanımlarında öğretmenlerin bir eğitimden geçirilmesinin hem öğretmenin niteliğinin artmasında hem de teknolojinin eğitimin içerisinde faydalı bir şekilde yer almasında önem taşımakta olduğunu belirtmektedirler. Web 2.0 araçlarının öğrenme ortamlarında kullanımına yönelik farkındalığın ve kullanılabilirliğinin artırılması için kurumlarda etkinliklerin artırılması, bu etkinliklere katılımın sağlanması için kurum yetkililerinin çalışma yapması önem arz etmektedir.

Yapılan çalışmada, öğretmenlerin büyük kısmının bilgisayara sahip olmasına rağmen bilgisayarı kullanma düzeylerinin yeteri kadar iyi düzeyde olmadığı ve öğrenme ortamlarında web 2.0 araçlarını yeterli düzeyde kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Web 2.0 araçlarının öğrenme ortamlarında sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından yeterli düzeyde kullanılmaması, öğretmenlerin web 2.0 araçları ve kullanımları hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmamasından kaynaklanmaktadır. Web 2.0 araçlarının öğrenme ortamlarında kullanım düzeylerinin artırılması, farkındalığının sağlanması için etkinliklerin ve bu etkinliklere katılımının artırılması gerekmektedir.

5. ÖNERİLER

Sosyal bilgiler alanında görev yapan öğretmenlerin web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın sonucunda şu önerilerde bulunulabilir.

- Öğretmenlere, bilgisayar teknolojileri ve web 2.0 araçlarının farkındalığını ve kullanımının artırılmasına yönelik düzenli bir etkinlik yapılmalıdır.
- Öğretmenlerin, web 2.0 araçlarına yönelik yapılacak etkinliklere katılımın sağlanması için gerekli tedbirler (katılımın zorunlu olması, eğitim sonunda sertifika verilmesi vb.) alınmalıdır.
- Teknoloji altyapısı olmayan kurumlar alt yapılarını oluşturulmalı, altyapısı olan kurumlar ise altyapılarını mevcut duruma göre geliştirmelidir.
- Öğretmenlerin, öğrenme ortamlarında web 2.0 uygulamalarını kullanmalarını teşvik edici gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

6. KAYNAKÇA

Abedin, B. (2011). Web 2.0 and online learning and teaching: a preliminary benchmarking study. *Asian Social Science*, 7(11), 5-12.

Akpınar, E., Aktamış, H., ve Ergin, O. (2005). Fen bilgisi dersinde eğitim teknolojisi kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(1), 93-100.

Aktümen, M., ve Kaçar, A. (2003). İlköğretim 8.sınıflarda harfli ifadelerle işlemlerin öğretiminde bilgisayar destekli öğretimin rolü ve bilgisayar destekli öğretim üzerine öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(2), 339-358.

Albion, P.R. (2008). Web 2.0 in teacher education: Two imperatives for action. *Computers in the Schools: Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, and Applied Research*, 25(3), 181-198.

Alexander, B. (2006). Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning? *EDUCAUSE Review*, 41 (2), 32-44.

Almalı, H., ve Yeşiltaş, E. (2020). Sosyal bilgiler eğitiminde coğrafya konularının web 2.0 teknolojileri kullanılarak öğretiminin öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 64-81.

Arquero, J.L., ve Romero-Frias, E. (2013). Using social network sites in higher education: An experience in business studies. *Innovations in Education and Teaching International*, 50(3), 238-249.

- Ata, F. (2011). Üniversite öğrencilerinin web 2.0 teknolojilerinin kullanım durumları ile bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Avcı, U., Kula, A., ve Haşlaman, T. (2019). Teachers' opinions on technology that they want to integrate into the learning-teaching process. *Acta Infologica*, 3(1), 13-21.
- Aypay, A., ve Özbaşı, D. (2008). Öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarının incelenmesi. *Educational Administration: Theory and Practice*, 55, 339-362.
- Bataineh, M., ve Anderson, S. (2015). Jordanian social studies teachers' perceptions of competency needed for implementing technology in the classroom. *Contemporary Educational Technology*, 6(1), 38-61.
- Bennett, S., Bishop, A., Dalgarno, B., Waycott, J., ve Kennedy, G. (2012). Implementing web 2.0 technologies in higher education: A collective case study. *Computers & Education*, 59, 524-534.
- Binghimlas, K. A. (2009). Barriers to the successful integration of ICT in teaching and learning: A review of literature. *Euroasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 5(3), 235-245.
- Blood, R. (2002). *The weblog handbook: Practical advice on creating and maintaining your blog*. Perseus Publishing.
- Boulos M. N. K., & Maramba I., ve Wheeler, S. (2006). Wikis, blogs and podcasts: a new generation of web-based tools for virtual collaborative clinical practice and education. *BMC Medical Education*, 6(41), 1-8.
- Boulos M.N.K., ve Wheeler S. (2007). The emerging web 2.0 social software: an enabling suite of sociable technologies in health and health care education. *Health Information and Libraries Journal*, 24, 2-23.
- Boyd, D., ve Ellison, N. (2008). Social network sites: definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Buffington, L.M. (2008). Creating and consuming web 2.0 in art education. *Computers in the Schools: Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, and Applied Research*, 25(3), 303-313.
- Bull, G., Hammond, T., ve Ferster, B. (2008). Developing web 2.0 tools for support of historical inquiry in social studies. *Computers in the Schools: Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, and Applied Research*, 25(3-4), 275-287.
- Cabada, R., Estrada, M., Sanchez, L., Sandoval, G., Velazquez, J., ve Barrientos, J. (2009). Modeling student's learning styles in web 2.0 learning systems. *World Journal on Educational Technology*, 1(2), 78-88.
- Check, J., ve Schutt, R.K. (2012). *Research methods in education*. Sage Publications.
- Cheng, X., Dale, C., ve Liu, J. (2007). Understanding the characteristics of internet short video sharing: YouTube as a case study. *Cornell University, Technical Report*, 1-9, <https://arxiv.org/abs/0707.3670v1>
- Cifuentes, L., Xochihua, O.A., ve Edwards, J.C. (2011). Learning in Web 2.0 environments: surface learning and chaos or deep learning and self-regulation? *Quarterly Review of Distance Education*, 12(1), 1-21.
- Cold, S.J. (2006). Using Really Simple Syndication (RSS) to enhance student research. *ACM SIGITE Newsletter*, 3(1), 6-9.
- Conde, M.A., García-Peñalvo, F.J., Rodríguez-Conde, M.J., Alier, M., Casany, M.J., ve Piguillem, J. (2014). An evolving learning management system for new educational environments using 2.0 tools. *Interactive Learning Environments*, 22(2), 188-204.
- Conole, G. ve Alevizou, P. (2010). A literature review of the use of web 2.0 tools in higher education. https://s3.eu-west-2.amazonaws.com/assets.creode.advancehe-document-manager/documents/hea/private/conole_alevizou_2010_1568036804.pdf
- Crane, B.E. (2012). *Using web 2.0 and social networking tools in the k-12 classroom*. Neal-Schuman.
- Creswell, J.W. (2012). *Educational research: Planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. Pearson Education.
- Çelik, T. (2021). Web 2.0 araçları kullanımı yetkinliği ölçeği geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 449-478.
- Çetin, O., ve Güngör, B. (2014). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayar öz-yeterlik inançları ve bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33 (1) , 55-77.

- Daniela, L., Visvizi, A., ve Gutierrez-Braojos, C. (2018). Sustainable higher education and technology-enhanced Learning (TEL). *Sustainability*, 10(11), 3883.
- Demiraslan, Y., ve Koçak Usluel, Y. (2005). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme öğretme sürecine entegrasyonunda öğretmenlerin durumu. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(3), 109-113.
- Duffy P., ve Bruns A. (2006), The use of blogs, wikis and rss in education: a conversation of possibilities. *In Proceedings Online Learning and Teaching Conference*, 31-38, Brisbane.
- Englund, C., Olofsson, A.D., ve Prince, L. (2017). Teaching with technology in higher education: Understanding conceptual change and development in practice. *Higher Education Research & Development*, 36(1), 73-87.
- Ertmer, P. A., ve Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2010). Teacher technology change: How knowledge, beliefs, and culture intersect. *Journal of Research on Technology in Education*, 42, 255-284.
- Ertmer, P. A., Ottenbreit-Leftwich, A. T., Sadik, O., Sendurur, E., ve Sendurur, P. (2012). Teacher beliefs and technology integration practices: A critical relationship. *Computers & Education*, 59(2), 423-435.
- Eyyam, R., Meneviş, P., ve Doğruer, N. (2011). Perceptions of teacher candidates towards web 2.0 technologies. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 2663-2666.
- Faizi, R. (2018). Teachers' perceptions towards using web 2.0 in language learning and teaching. *Education and Information Technologies*, 23(3), 1219-1230.
- Fowler, F.J. (2014). *Survey research methods*. Sage Publications.
- Franklin, T., ve Harmelen, M. (2007). *Web 2.0 for content for learning and teaching in higher education*. <http://www.jisc.ac.uk/media/documents/programmes/digitalrepositories/web2-content-learning-and-teaching.pdf>
- Garcia-Morales, V.J., Martín-Rojas, R., ve Garde-Sánchez, R. (2020). How to encourage social entrepreneurship action? Using web 2.0 technologies in higher education institutions. *Journal of Business Ethics*, 161(2), 329-350.
- Genç, Z. (2010). Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: bir facebook eğitim uygulama örneği. *Akademik Bilişim' 10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 10-12 Şubat 2010, Muğla.
- Grosseck, G. (2009). To use or not to use web 2.0 in higher education? *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 478-482.
- Hao, Y., ve Lee, K.S. (2015). Teachers' concern about integrating web 2.0 technologies and its relationship with teacher characteristics. *Computers in Human Behavior*, 48, 1-8.
- Harrsch, M. (2003). *RSS: The next killer app for education*. Technology Source.
- Helge, K., ve Mckinnon, L.F. (2013). *The teaching librarian: Web 2.0, technology, and legal aspects*. Chandos Publishing.
- Horzum, M.B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanma sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri*, 7(1), 603-634
- Huang, C., Fu, T., ve Chen, H. (2010). Text-based video content classification for online video-sharing sites. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 61(5), 891-906.
- Instefjord, E.J., ve Munthe, E. (2017). Educating digitally competent teachers: A study of integration of professional digital competence in teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 67, 37-45.
- Ivala, E., ve Gachago, D. (2012). Social media for enhancing student engagement: The use of Facebook and blogs at a University of Technology. *South African Journal of Higher Education*, 26(1), 152-166.
- Jonassen, D., Howland, J., Marra, R.M., ve Crismond, D. (2007). *Meaningful learning with technology*. Prentice Hall (3rd ed.).
- Karaca, F., ve Aktaş, N. (2019). Ortaöğretim kurumu öğretmenlerinin web 2.0 uygulamaları için haberdarlıklarının, yeterlilik düzeylerinin, kullanım sıklıklarının ve eğitsel amaçlı kullanım biçimlerinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 212-230.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayınları

- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayınları
- Keser, Ö.F. (2005). Recommendations towards developing educational standards to improve science education in Turkey. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(1), 46-53.
- Kıyıcı, F.B. (2010). The definitons and preferences of science teacher candidates concerning web 2.0 tools: A phenomological research study. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(2), 185-195.
- Lee, M.J.W., & Miller, C., ve Newnham, L. (2008). RSS and contentsyndication in higher education: subscribing to a new model of teaching and learning. *Educational Media International*, 45(4), 311-322.
- Lim, J. ve Newby, T.J. (2021). Preservice teachers' attitudes toward Web 2.0 personal learning environments (PLEs): Considering the impact of self-regulation and digital literacy. *Education and Information Technologies*, 26(1).
- Montiel, I., Antolin-Lopez, R., ve Gallo, P. (2018). Emotions and sus-tainability: A literary genre-based framework for environmental sustainability management education. *Academy of Management Learning & Education*, 17(2), 155–183.
- Montiel, I., Delgado-Ceballos, J., ve Ortiz-de-Mandojana, N. (2017). Mobile apps for sustainability management education: The example of Good Guide. *Academy of Management Learning & Education*, 16(3), 489–493.
- Mukhaini, E., Al-Qayoudhi, D., ve Al-Badi, A. (2014). Adoption ofsocial networking in education: a study of the use of social networks by higher education students in Oman. *Journal of International Education Research*, 10(2), 143-154.
- Murugasen, S. (2007). Understanding web 2.0. *IT Professional*, 9(4), 34-41.
- Ngeno, B., Sang, H., ve Chemosit, C. (2020). Teacher computer literacy in selected public primary schools in Ainamoi Sub-County in Kericho County, Kenya. *East African Journal of Education Studies*, 2(1), 1-7. <https://doi.org/10.37284/eajes.2.1.111>
- Orhan, F., ve Akkoyunlu B. (2003). Eğitici bilgisayar formatör (master) öğretmenlerin profilleri ve uygulamada karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 90-100.
- Özçelik, H., ve Kurt, A.A. (2007). Primary school teachers' computer self efficacies: Sample of Balıkesir. *Elementary Education Online*, 6(3), 441-451.
- Pandey, P. (2019). Implication of web 2.0 technologies for libraries. *International Journal of Information Movement*, 4(8), 35-38.
- Quiggin, J. (2006). Blogs, wikis and creative innovation. *International Journal of Cultural Studies*, 9(4), 481-496.
- Rabab, E.-S. H. E.-S., ve Samar, E.-H. A. E.-R. E.-S. (2013). Video-based lectures: an emerging paradigm for teaching human anatomy and physiology to student nurses. *Alexandria Journal of Medicine*, 49(3), 215–222.
- Richardson, W. (2006). *Blogs, wikis, podcasts, and other powerful web tools for classrooms*. Corwin Press.
- Rosen, D., ve Nelson, C. (2008). Web 2.0: A new generation of learners and education. *Computers in the Schools: Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, and Applied Research*, 25(3), 211-225.
- Solomon, G., ve Schrum, L. (2007). *Web 2.0: New tools, new schools*. International Society for Technology in Education.
- Solomon, G., ve Schrum, L. (2010). *Web 2.0: How-to for educators*. ISTE.
- Stefancik, R., ve Stradiotová, E. (2020). Using web 2.0 tool podcast in teaching foreign languages. *Advanced Education*, 14, 46-55.
- Thangiah, R. (2018). Social media on education. Arockiasamy vd. (Ed.), *Proceedings of Impact of social media on education in the present scenario* (45-48). Karun.
- Virtanen, J., ve Rasi, P. (2017). Integrating web 2.0 technologies into face-to-face PBL to support producing, storing, and sharing content in a higher education course. *Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 11(1).

Wankel, C. (2009). Management education using social media. *Organizational Management Journal*, 6, 251–262.

Yuen, S.C.Y., Yaoyuneyong, G., ve Yuen, P.K. (2011). Perceptions, interest, and use: Teachers and web 2.0 tools in education. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 7(2), 109-123.

Yuen, S.C., ve Yuen, P.K. (2010). What teachers think about web 2.0 technologies in education?. *16th Annual Sloan Consortium International Conference Online Learning*, 4 Kasım 2010, Orlando, Florida.